

Nr 412.

Av herr **Andersson** i Göteborg **m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 339, med förslag till förordning om familjebidrag åt värnpliktiga under krigstjänstgöring m. m. (krigsfamiljebidragsförordning).

I Kungl. Maj:ts proposition nr 339, med förslag till förordning om familjebidrag åt värnpliktiga under krigstjänstgöring m. m., föreslås bl. a. i en särskild övergångsbestämmelse att värnpliktig, som under år 1941 eller första halvåret 1942 fullgjort tjänstgöring enligt 28 § i värnpliktslagen under minst 90 dagar, äger att uppbära hemortslön med femton kronor för varje trettiodagarsperiod tjänstgöringen sammanlagt varat (45 § 1 mom.). Utöver 90 dagars beredskapstjänst skall den värnpliktige, för att erhålla denna förmån, dessutom ha fullgjort värnpliktsutbildning under sammanlagt 360 dagar, därest han hänförs till årsklass 1940 eller 1941 eller årsgrupp 1941, samt i annat fall 180 dagar. Värnpliktig, som helt eller delvis tidigare befriats från sådan värnpliktsutbildning, tillgodoräknas denna tid vid beräkandet av fredstjänstgöringstiden (45 § 2 mom.).

Den retroaktiva hemortslönen skall utgöra kompensation för semesterersättning och skatteavdrag för tiden 1 jan. 1941 till 1 juli 1942, då enligt förordningen den egentliga hemortslönen skall börja utgå. Ifrågavarande bestämmelser avse alltså att ersätta de särskilda förmåner i form av semesterersättning och skatteavdrag som tillerkändes vissa värnpliktiga som fullgjorde tjänstgöring under år 1940. För att komma i åtnjutande av den retroaktiva hemortslönen måste flertalet värnpliktiga, enligt förslaget, dels ha fullgjort minst 180 dagars första tjänstgöring, dels sammanlagt 90 dagars beredskapstjänstgöring under tiden 1 jan. 1941—1 juli 1942. Dessa bestämmelser innebära att ett stort antal värnpliktiga gå förlustiga denna förmån. De innebära dessutom en avgjord försämring mot tidigare gällande bestämmelser angående semesterersättning och skatteavdrag, som för flertalet av de värnpliktiga endast förutsatte 30 dagars fullgjord beredskapstjänstgöring för semesterersättning och 42 dagar för skatteavdrag. Bestämmelsen i 45 § 2 mom. om att värnpliktig, som icke tillhör årsklass 1940 eller äldre årsklass, skall ha fullgjort minst 180 dagars värnpliktstjänstgöring, innebär en väsentlig avvikelse från tidigare gällande bestämmelser, vilken genom sitt innehåll utesluter många värnpliktiga från att erhålla den retroaktiva hemortslönen.

Under år 1941 voro många värnpliktiga inkallade till 10 veckors beredskapstjänstgöring. Dessa komma icke, även om de uppfylla de i 45 § 2 mom. uppställda fordringarna, att erhålla den retroaktiva hemortslönen. De för-

lora med andra ord semesterersättning för tre månader, vilket måste anses vara en orättvisa. En sådan konsekvens av de föreslagna bestämmelserna skulle åstadkomma ett berättigat missnöje bland de inkallade. Riksdagen synes oss därför böra besluta om ändring av kvalifikationstiden. Då förslaget inte medger samtliga frivilliga rätt till retroaktiv hemortslön föreslå vi även att alla frivilliga skola erhålla samma ersättning som övriga inkallade.

Den retroaktiva hemortslönen har föreslagits utgå med femton kronor för varje trettiodagarsperiod tjänstgöringen varat. I jämförelse med tidigare bestämmelser innebär detta en försämring för ett stort antal värnpliktiga och utgör en otillräcklig kompensation för den verkliga förlusten av semester och genom inkallelsen inställd skatteinbetalning. Även om det föreslagna beloppet får anses utgöra en tillräcklig kompensation för de lägsta inkomsttagarna, anse vi ändå att beloppet är tilltaget i underkant. En fullständig kompensation är naturligtvis omöjlig att åstadkomma, men de generella beloppen få inte utmätas endast med sikte på att kompensera de allra sämst avlönade grupperna. En höjning av beloppet till tjugo kronor skulle helt säkert utgöra en riktigare avvägd kompensation än det i propositionen föreslagna beloppet av femton kronor. Den eventuella överkompensation, som detta undantagsvis skulle innebära, kan inte anses orimlig med hänsyn till de olägenheter i övrigt som inkallelserna medföra och de insatser i försvaret som de värnpliktiga utföra. Riksdagen synes oss därför böra besluta dels att värnpliktig, som under år 1941 eller första halvåret 1942 fullgjort sådan tjänstgöring, som i 20 § 1 mom. sägs, under minst 45 dagar, äger uppbära hemortslön med tjugo kronor för varje tidrymd om trettio dagar, tjänstgöring sammanlagt varat, samt att liknande ersättning skall utgå till alla frivilliga, dels att 45 § 2 mom. erhåller den lydelse som föreslagits av 1941 års krigsfamiljebidragskommitte.

Med hänvisning till det anförda få vi hemställa,

att riksdagen, med bifall i övrigt till Kungl. Maj:ts proposition nr 339, ville besluta sådan ändring av krigsfamiljebidragsförordningens 45 §, som framgår av vad som ovan framförts, samt att vederbörande utskott måtte utarbeta erforderliga ändringar i lagtexten.

Stockholm den 10 juni 1942.

Sven Andersson,
Göteborg.

John Ericsson.

Einar Jonsson.

Olof Nilsson,
Göteborg.

J. W. Mårtensson.

Gösta Skoglund,
Umeå.

Torsten Nilsson.